

USPOREDBA SUSTAVA

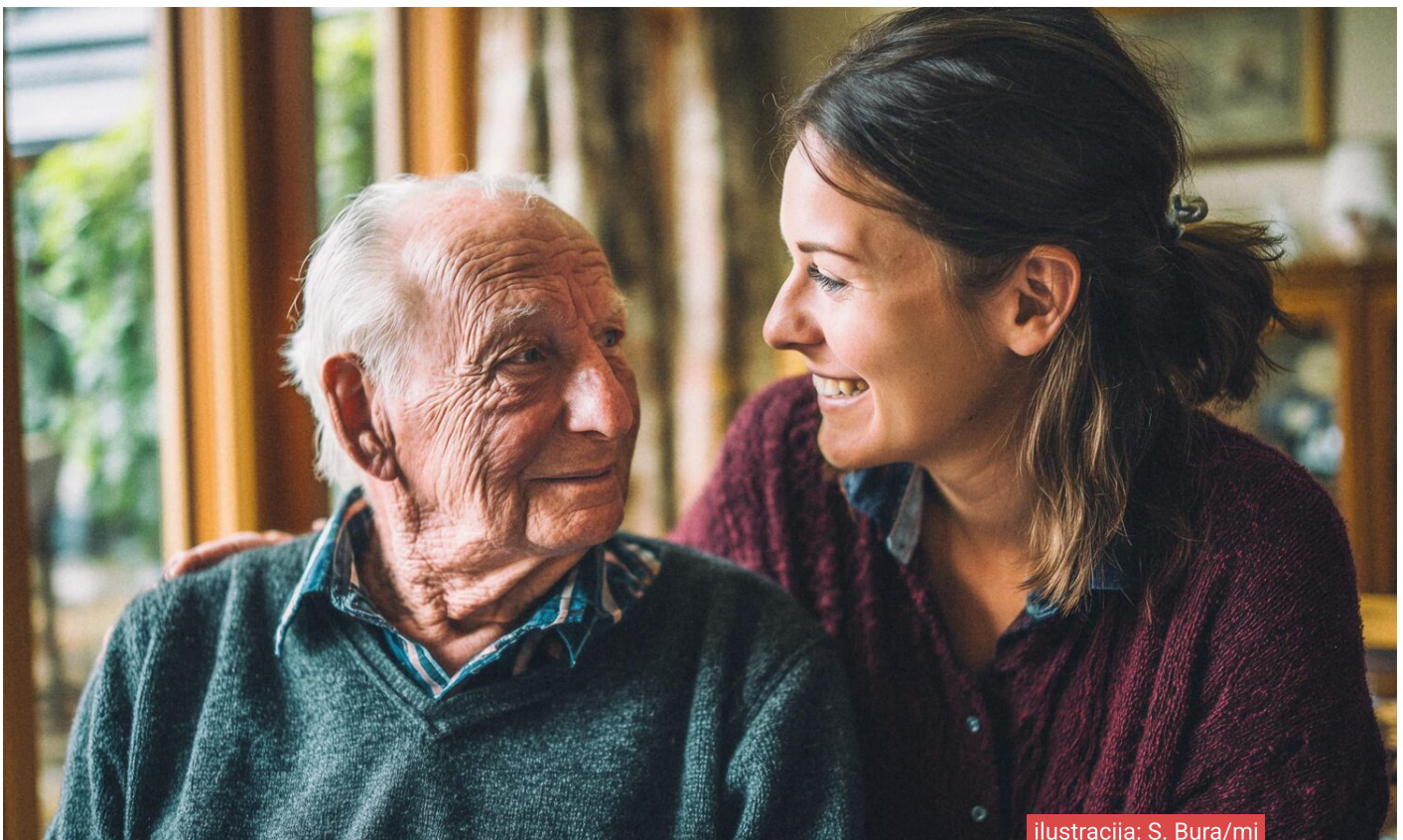
Hrvatska očekuje da obitelj neguje stare, Njemačka daje konkretnu pomoć

U Hrvatskoj oko pola milijuna ljudi besplatno svakodnevno brine o bližnjima kojima je potrebna pomoć. S druge strane, u Njemačkoj država u sustav dugotrajne njege ulaže više od 60 milijardi eura godišnje. Iako je skrb bolja i sveobuhvatnija, ni u Njemačkoj birokracije i problema ne manjka.

Objavljeno prije 2 mjeseca | 05. 09. 2025.

Autor **Silvija Novak**

ilustracija: S. Bura/mj

U Hrvatskoj oko pola milijuna ljudi nekoga neguje; djeca roditelje, žene muževe, rodbinu pa čak i susjede. Nije pretjerano reći da bi se bez tih neformalnih njegovatelja sustav socijalne skrbi urušio. S obzirom na to da se uvijek volimo uspoređivati s drugima, uglavnom Njemačkom, odlučili smo provjeriti kakvo je tamo stanje i kako država rješava problem sve većeg broja ljudi kojima je potrebna njega.

“U Njemačkoj se za potrebe takozvane dugoročne njege na godišnjoj razini ulaže više od 60 milijardi eura, što je čak i toj prebogatoj zemlji znatan financijski teret; oko 2,5 posto BDP-a”, kaže **Željko Porobija** koji u Njemačkoj radi upravo kao njegovatelj.

“Broj onih koji koriste usluge njege neprestano raste, a najveći dio njih, oko četiri milijuna, ima pomoć u kući. Naravno, oni koji žive s članom obitelji imaju i neformalnu pomoć jer patronažna služba nije na raspolaganju svo vrijeme”, dodaje Porobija i potvrđuje da su i u Njemačkoj, baš kao i u Hrvatskoj, neformalni njegovatelji žene.

OGLAS

“Dosad sam naišao na desetine slučajeva neformalnih njegovatelja, i koliko god da to nije baš valjani statistički uzorak, ipak je indikativno da sam samo triput vidio da se muž brine o ženi. Puno je češće obrnuto. Mislim da je tu presudan faktor to što su obično muševiti stariji od svojih suprugica i što je kod muškaraca inače nešto kraći životni vijek. To su braćni parovi koji su zajedno i po šezdeset godina, emotivno su vezani i iskreno žele jedno drugome pomoći, čak i kad je pametnije otići u dom i biti na stalnoj skrbi”, govori naš sugovornik. Dodaje, osobe koje trebaju trajnu njegu mogu biti i sasvim mlade, a o njima se vrlo često brinu roditelji, uz pomoć stručnih službi.

Njemačka administracija nije brza

Kada u Hrvatskoj neka osoba više ne može brinuti sama o sebi, tu brigu najčešće na sebe preuzima netko njemu blizak, a podrška institucija prilično je oskudna. U Njemačkoj je sustav postavljen drugačije, iako, kaže naš sugovornik, nije savršen ni lišen birokracije.

“Osobe koje bi htjele formalnu njegu trebaju prvo dobiti procjenu stupnja potrebe za njegom (*Pflegegrad*), od najlakšeg (1) do najtežeg slučaja (4). Njemačka administracija nije baš brza. Ljudi znaju na taj dio čekati mjesecima, iako ima i hitnih postupaka. Kad se to utvrdi, sve ostalo dogovara se sa zdravstvenim osiguranjem. To, načelno, ide po nekom automatizmu. Točno se zna kakvu vrstu pomoći i koliko možete dobiti na kojem stupnju potrebe, a na vama je da odlučite je li vam to dovoljno ili mislite više izdvojiti iz vlastitog džepa. Primjera radi, osoba sa stupnjem 1 dobije praktički besplatno sat vremena čišćenja stana jednom u dva tjedna. Privatna osiguranja znaju ponuditi i više. Osobno sam vidio primjere ljudi koji su uslugu vrijednu i tri tisuće eura plaćali tek nekih pedesetak eura mjesečno”, kaže Porobija.

Željko Porobija (foto: privatna arhiva)

“Kad razriješe sva ova pitanja, obrate se za pomoć nekoj patronažnoj službi. Radim u Koblenzu, gradu veličine Osijeka. Samo tu ima desetak takvih službi, posvuda vidate njihove službene automobile. Ako niste hitan slučaj, čekat ćete tjednima pa i mjesecima prije nego što vam krenu pomagati jer su zatrpani poslom i klijentima. Moja služba u ovom trenutku skrbi o šestotinjak osoba”, objašnjava ovaj njegovatelj.

Domovi su skupi, a čeka se mjesecima

Kad je nužan smještaj u domu, situacija je nešto drugačija. “Ako vam je potreban smještaj u domu, onda računajte na pokrivanje otprilike polovice troškova. Zvuči jako dobro, ali vaš dio obično iznosi oko 2.500 eura mjesečno. Tomu dodajte troškove za pelene, lijekove i slično. To je čak i njemačkim umirovljenicima katkada nedostižan cilj”, navodi Porobija i dodaje kako iz iskustva svojih klijenata zna da se mjesto u domu čeka mjesecima. To je, ipak, bolje od situacije u Hrvatskoj, gdje se na mjesto u domu može čekati i godinama.

Kako nam je **svojedobno rekla Tihanja Đumić**, psihologinja iz varaždinske bolnice, njegovatelji često svoju ljubav prema njegovanoj osobi povezuju s kvalitetom njege pa ponekad čak i odbijaju pomoć stručnog njegovatelja jer smatraju da će se oni sami brinuti bolje. Porobija kaže da je i sam susretao takve žene koje s velikim entuzijazmom obavljaju temeljnu njegu svojih bračnih drugova ili, rjeđe, roditelja.

“Čak je i bolje dok god mogu tako gurati jer ne moraju čekati na točno određeni termin koji, zbog prirode posla, zna katkada i izostati. Isto tako, mogu se i duže posvetiti

određenoj radnji, nemaju vremenskog ograničenja kakvo je nužno u patronažnoj službi. No dođe vrijeme kad i te žene jednostavno oslabe, umore se i onda potraže pomoć stručnih njegovatelja.”

Njegovi klijenti, kaže, mahom su zadovoljni što primaju takvu vrstu pomoći i ne smatraju da bi njegovanje pod svaku cijenu trebali obavljati isključivo članovi njihovih obitelji. “Nisam primijetio da tu ima ikakve zle krvi. Članovi obitelji znaju da smo mi tu da im pomognemo, da im itekako olakšavamo životnu situaciju. Niti se njegovane osobe bune. Često su one i prve koje potaknu svoje ukućane na traženje stručne pomoći. Postoje i neki oblici njege, osobito kada se radi, na primjer, o vidanju ozljeda, za koje je praktički nužno odmah angažirati stručnjaka”, kaže Porobija.

“U ogromnoj većini slučajeva naši odnosi s njegovanima i članovima njihovih obitelji vrlo su pozitivni. Ljudi vide da znamo svoj posao i da nam to nije samo posao, nego i služba društvu. Ima i negativnih primjera. Rijetko, ali ih ima. Pokušavamo to riješiti, a ako baš ne ide, svatko ima pravo potražiti uslugu druge službe.”

Hrvatski model skrbi i njege je stvar nužde

Hrvatsko društvo je dosta tradicionalno i očekuje se da će, kad nekome zatreba njega, uskočiti djeca, obitelj, ukućani. Volimo se hvaliti da su u Hrvatskoj obitelji mnogo povezanije nego u, primjerice, Njemačkoj.

“Mi smo povezaniiji zato što nam nema druge. Ne ostaju kod nas djeca s roditeljima sve do srednje dobi jer se toliko vole, nego zbog toga što nemaju kamo. U Njemačkoj se djeca puno ranije osamostaljuju. Ne tako davno, prilično su lako dolazili do nekretnine. Mirovine su im bolje. Dovoljno je napomenuti da kada, primjerice, žena ostane udovica, ona na svoju mirovinu dobije i 60 posto muževljeve. Uglavnom, lakše mogu samostalno preživljavati i najčešće biraju upravo takvu opciju. A kad im ustreba skrb, djeca pomognu u kupnji ili u vožnji, sve ostalo prepuste državi”, analizira naš sugovornik i dodaje da su trendovi u društvu takvi da će se ta slika u budućnosti dosta drastično promijeniti.

“Teško da će se još dugo moći izdvajati toliko za njegu starijih jer je tih starih sve više, a državna blagajna nije sve punija. Uz to, ovo je zlatna generacija njemačkih umirovljenika. To su oni koji su krenuli raditi gotovo odmah nakon rata i praktički su izgradili ovu zemlju. Njihove su mirovine dosta visoke. One manje od 1.500 eura službeno se smatraju niskima. U budućnosti će one biti realno manje jer već sada sporije rastu od životnih troškova”, kaže.

U budućnosti manje javnog novca za njegu?

Ovaj njegovatelj na radu u Njemačko misli kako će u budućnosti biti manje novca za formalnu njegu te da će ona biti sve skuplja, prije svega zbog rasta cijene rada. "Dodajte tomu već višegodišnju krizu na tržištu nekretnina i činjenicu da sve većem broju Nijemaca i najam i kupnja krova nad glavom postaju neizdrživo skupi. To stvara još tmurniju sliku. Zato mislim da će već naša generacija, koja za desetak godina ide u mirovinu, imati prilike obnoviti tradicionalne oblike obitelji s djedom i bakom u kući. Ja već tako živim po vlastitom odabiru i meni osobno je dobro", kaže.

Za kraj dodaje kako je, u odnosu na druge europske zemlje, Njemačka pri samom vrhu po ulaganju novca u njegu (i u apsolutnom smislu i po glavi stanovnika), kao i po udjelu ulaganja u BDP-u. "Ne očekujem da je negdje situacija značajnije bolja, a možete odmah pretpostaviti da je puno gore u siromašnijim članicama EU-a."

"Hrvatska je, nažalost, također ispod prosjeka EU-a po financiranju trajne njege. I dok udio ulaganja u njegu obično iznosi 16 posto svih troškova zdravstva, u Hrvatskoj imamo tek mizernih 3 posto. Jasno je da onda lavovski dio posla u njezi moraju odraditi obitelji. Nemam nekih neposrednih spoznaja kako stvari idu u drugim zemljama, samo sam prilično uvjeren da njegovatelji posvuda čine najviše što mogu", zaključuje njegovatelj Željko Porobija.

Ovaj prilog je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije.

OGLAS

SVE O TEMI: #NEFORMALNI NJEGOVATELJI

.

VIŠE S WEBA

Hajduk ponovno u dobrom izdanju do nove gostujuće pobjede!

Legendarni Sidney Crosby do povijesnog učinka u NHL-u

VERANDA Obiteljska priča koja vraća vjeru u zajedništvo

Pet projekata iz naše županije nominirano za deveto izdanje nagrade Ambassador

Skupocjenim "lamborghinijem" mladić udario u ogradu na autocesti kod Otočca, šteta – 102 tisuće eura!

Mango je upravo izbacio kopiju čizama koje su nosile sve cool djevojke 2000-tih

Mjällby: Kako je švedsko ribarsko selo dobilo šampiona

Dani gljiva ovog vikenda u Brtonigli: Jesenski raj za ljubitelje prirode i okusa

Tango u Gervaisu nastavlja se i u studenom uz instruktoricu Tatjanu Ransom

Sponsored by Midas

ŽIVOT POČINJE S 50!

Mi smo medij zajednice. Razbijamo predrasude o starenju i starosti – živimo. Pratimo teme zdravlja, zdravstvene, obiteljske i mirovinske politike, politike, kulture, zabave, znanosti i životnog stila. Želimo vas ohrabriti, povezati i inspirirati kako biste zdravije i aktivnije uživali u životu. Poštujemo različitosti, promoviramo toleranciju i potičemo argumentiranu raspravu. Naš moto je: Živite zadovoljno, živite dobro.

EPP
